

رتبه بندی عوامل موثر در تصادفات جاده ای با استفاده از ANP- DEMATEL در محیط فازی

داریوش بالاخانی

کارشناس ارشد مهندسی صنایع، دانشکده صنایع و مکانیک، دانشگاه آزاد قزوین
Dany0060@yahoo.com

منوچهر امیدواری

هیئت علمی دانشکده مهندسی صنایع و مکانیک، دانشگاه آزاد قزوین
Omidvari88@yahoo.com

چکیده

تصادفات یکی از بزرگ ترین مشکلات سلامت عمومی در جهان است. در این راستا، یکی از مؤثرترین مواردی که می تواند به عنوان راه کاری مناسب در کاهش تصادفات، تخلفات و افزایش ایمنی در رانندگی مورد استفاده قرار گیرد، شناسایی دقیق پارامترهای مؤثر بر تصادفات و اثرسنجی آن ها است. در این راستا بررسی متغیرهای سیاست پذیر، مهم و حیاتی است. به نظر می رسد با توجه به آمار بالای تصادفات و اهمیت جان انسان ها و همچنین اثرات اقتصادی این تصادفات، شناسایی بیشتر عوامل مؤثر و اولویت بندی آنها، گره گشا باشد. از این رو مطالعه حاضر با هدف رتبه بندی عوامل مؤثر در تصادفات جاده ای با استفاده از ANP- DEMATEL در محیط فازی صورت پذیرفته است که پژوهشی کاربردی و توصیفی محسوب می شود. در این پژوهش از میان تعداد 221 نفر از کارشناسان و خبرگان سازمانی 92 نفر به روش غیر احتمالی قضاوتی (قضاوت شهودی)، به عنوان نمونه آماری انتخاب گردیده اند. نتایج حاصل از تکنیک دیمتل ترتیب اهمیت عوامل را به صورت «نقایص و کمبودهای موجود در جاده، موقعیت خاص جاده، خطاهای حسی و ادراکی، نحوه کلی رانندگی، عرض جاده، رانندگی تحت تاثیر عواملی که به قوای جسمانی و فکری راننده صدمه می زند، کنترل و ایمنی وسایل نقلیه و عدم مهارت» می داند و نتایج به دست آمده از خروجی نرم افزار نشان داده است که رتبه بندی عوامل اصلی به ترتیب، عوامل انسانی، عوامل مربوط به وسایل نقلیه و در نهایت عوامل جاده ای می باشد.

واژگان کلیدی: عوامل موثر در تصادفات جاده ای، ANP، DEMATEL، محیط فازی